

Toezichtsvisie

Van de Raad van Commissarissen van Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.

1 Inleiding

De raad van commissarissen formuleert in deze toezichtsvisie waarom en hoe de toezichthoudende rol binnen OVEF wordt ingevuld. In de toezichtsvisie wil de raad beschrijven waarom zij is ingesteld en op welke wijze er concreet toezicht gehouden wordt en waar de accenten zullen worden gelegd. Een toezichtsvisie geeft daarmee houvast voor het bestuur en de raad van commissarissen in het toezicht op de governance van een organisatie. Door een helder geformuleerde toezichtsvisie willen wij scherp voor ogen houden hoe het toezicht zich verhoudt tot het bestuur, de organisatie en de overige stakeholders. Daarnaast wil het een leidraad en legitimatie zijn voor het handelen van het toezichthoudende orgaan.

2 Onderwerpen

In deze toezichtsvisie zal aan de orde komen:

- doel, missie en visie van OVEF;
- het statutaire doel en takenpakket van OVEF;
- de visie van OVEF voor de toekomst;
- de missie van OVEF zoals geformuleerd in het strategisch plan;
- vertaling missie in het toezichtsbeleid;
- het profiel van de commissarissen;
- werkwijze en belangrijke onderwerpen voor de raad van commissarissen;
- de wijze en frequentie van het contact met de stakeholders, de zichtbaarheid en beschikbaarheid van de raad van commissarissen.

3 Doel, missie en visie

Het doel van de coöperatieve vereniging OVEF u.a. vloeit rechtstreeks voort uit de statuten: “het voorzien in de stoffelijke behoeften krachtens overeenkomsten, gesloten in het bedrijf dat zij te dien einde te hunnen behoefte uitoefent, alsmede al hetgeen dat daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin” (art. 2 lid 1 Statuten). De drie uitvoerende diensten zijn: diensten in het kader van openbare verlichting (OVL-diensten), energie-diensten en laadinfra-diensten.

In het Strategisch Plan (conceptversie van 18 oktober 2022) is daarbij als visie geformuleerd dat *OVEF een proactieve rol wil spelen in de energietransitie en de facilitator wil zijn voor duurzame overheden en coöperaties in Fryslân.*

Op basis hiervan is als missie geformuleerd dat we *de belangrijkste partner voor onze leden willen zijn bij het reduceren en verduurzamen van het eigen energieverbruik.*

De geformuleerde kernwaarden die hierbij horen zijn:

- Coöperatief
- Solidair
- Praktisch
- Benaderbaar
- Deskundig
- Betrouwbaar

4 Vertaling naar toezichtsbeleid

Voor de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht wil houden op de bestuurder betekent het bovenstaande dat:

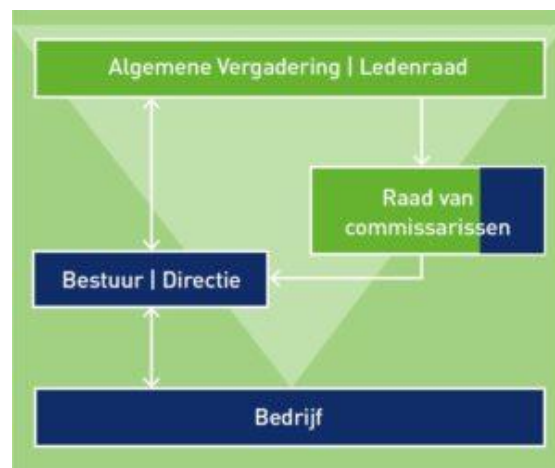
- de raad bij het vervullen van de toezichthoudende rol aandacht van de bestuurder zal vragen voor focus op de primaire doelstelling van de vereniging;
- de raad toezicht zal houden op de wijze waarop OVEF deze taken verricht conform de geformuleerde visie;
- de raad de geformuleerde missie en de mate waarin deze behaald wordt steeds zal bewaken en bespreken met de directeur-bestuurder;
- de raad zal stimuleren dat de geformuleerde kernwaarden zichtbaar en herkenbaar zijn voor de leden;
- de raad in het uitvoeren van de toezichthoudende rol zelf ook deze kernwaarden zichtbaar zal toepassen in het optreden.
- de raad er steeds naar streeft te opereren met openheid en vertrouwen als basis.
- de raad erop toeziet dat de contacten met de leden goed worden beheerd.
- de raad erop toeziet dat de ESG criteria (Environmental, Social en Governance) goed worden gehanteerd

Daarnaast zal de raad steeds de normen in acht nemen die geformuleerd zijn als “Good Governance”, in het bijzonder:

- Code Goed Openbaar Bestuur (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kwaliteit-en-integriteit-overheidsinstanties/documenten/brochures/2009/06/23/brochure-nederlandse-code-voor-goed-openbaar-bestuur>);
- Corporatie Code van de Nationale Coöperatieve Raad (NCR) (<https://www.cooperatie.nl/informatie/principes-en-voorschriften>).

Het toezichtsbeleid gaat uit van een RVC+ model, dat neerkomt op een vereniging waarbij het bestuur gevormd wordt door een professionele directie. Het is belangrijk dat de raad zich hiervan bewust is, aangezien het bestuur van de vereniging hierbij door niet-leden gevormd wordt en de toezichthouder daarom nadrukkelijker dan in andere corporatie-modellen de invloed en inbreng van de leden dient te borgen¹.

In onderstaande afbeelding is dit schematisch verwerkt, waarbij de groene velden staan voor personen, afkomstig uit de leden en de blauwe delen staan voor niet-leden.

Verder is het toezichtsbeleid gericht op de volgende 3 rollen van de raad:

- het houden van toezicht op het bestuur;
- het fungeren als klankbord voor het bestuur;
- het vervullen van de rol van werkgever voor het bestuur.

¹ bron: <http://www.cooperatie.nl>

5 Het profiel van de commissarissen

De statuten bepalen dat de raad van commissarissen bestaat uit bestuurders of werknemers van leden van de coöperatie. De enige uitzondering hierop is de voorzitter, die niet aan deze kwaliteitseisen hoeft te voldoen (art. 14 lid 2 Statuten).

De raad bestaat uit tenminste 3 en maximaal 7 leden. Op dit moment kent de raad een onafhankelijk voorzitter, waarmee bedoeld wordt: een natuurlijke persoon die geen bestuurder of werknemer is van één van de leden van OVEF.

In de statuten zijn geen nadere inhoudelijke kwaliteitseisen aan de commissarissen gesteld.

De raad heeft zelf bepaald te streven naar een evenwichtige samenstelling op basis van:

- diversiteit (gender, leeftijd, migratieachtergrond);
- bestuurlijke of ambtelijke functie (balans tussen gekozen bestuurders, kroonbenoemde bestuurders en topambtenaren);
- kennisgebieden.

Met betrekking tot dit laatste aspect streeft de raad naar een bezetting waarbij in onderling evenwicht de volgende kennisgebieden zijn vertegenwoordigd:

- Financiën en bedrijfsvoering.** Een lid met een goede financiële achtergrond, en kennis van bedrijfsvoering in een organisatie.
- HRM en organisatieontwikkeling.** Een lid met kennis van personele zaken en kennis van wat het van een organisatie vraagt om met veranderingen om te gaan.
- Innovatie en slimme technologie.** Een lid met kennis van de ontwikkelingen op de energiemarkt, met name van de wijze waarop systemen voor energiebesparing en slim beheer kunnen worden ingericht.
- Energiemarkt en inkoop.** Een lid met kennis van inkoop op de energiemarkt.
- Verduurzaming vastgoed en eigen energie.** Een lid met kennis van energieverbruik en duurzaamheid van overheidsgebouwen.

De raad van commissarissen is zich ervan bewust dat de in de statuten opgenomen kwaliteitseisen maakt, dat bovenstaande kennisgebieden niet in voldoende mate aanwezig kunnen zijn in de raad. Om dit te compenseren zijn twee afspraken gemaakt:

1. de directeur-bestuurder zorgt ervoor dat, in overleg met de voorzitter, tijdens elke vergadering van de raad een extern deskundige wordt uitgenodigd om de raad op één of meerdere van bovengenoemde kennisgebieden inhoudelijk te informeren;
2. de raad wil geregeld spreken met een zogenaamde "gastcriticus": een deskundige die niet al betrokken is geweest bij beleidsvoorbereidingen van de directeur-bestuurder maar die als "critical friend" van de raad reflecties kan geven op adviezen die externe deskundigen aan de directeur-bestuurder gegeven hebben, of die door de directeur-bestuurder zelf geformuleerd zijn.

De raad werkt actief aan de eigen ontwikkeling. Enerzijds op inhoud door zich elke vergadering te laten informeren op deelonderwerpen door externe deskundigen, anderzijds op toezichthoudende vaardigheden door ten minste éénmaal per jaar een tweedaagse conferentie te organiseren. Tijdens zo'n conferentie wordt onder leiding van een ter zake deskundige ingegaan op de kwaliteit en de ontwikkeling daarvan van de raad van commissarissen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan kennis omtrent toezichthouderschap, good governance codes en het ontwikkelen van toezichthoudende competenties.

6 Werkwijze en belangrijkste onderwerpen

De raad van commissarissen werkt collegiaal: er zijn geen verschillende portefeuilles en ook is er geen remuneratiecommissie. De raad treedt collectief op.

De voorzitter heeft een expliciete rol in de contacten met de directeur-bestuurder. Er is zo'n tien keer per jaar bilateraal overleg waarvan de voorzitter de resultaten terugkoppelt aan de overige leden van de raad.

De raad wil het toezicht proactief uitoefenen. Dat betekent dat de raad niet uitsluitend reageert op de input van de directeur-bestuurder, maar zelf ook actief informatie inwint bij leden, stakeholders en medewerkers in de organisatie.

De verhouding met de directeur-bestuurder is gebaseerd op vertrouwen. De vragen die de raad zich in het kader van de taakuitoefening steeds stelt zijn dan ook:

- is dat vertrouwen er nog steeds?
- welke risico's en kwetsbaarheden kent de organisatie?
- is de organisatie nog steeds vitaal en toekomstbestendig?

De raad van commissarissen moet volgens de statuten ééns per 3 maanden vergaderen, maar kies ervoor om 6 keer per jaar bijeen te komen. Daarnaast zal de raad samen met de bestuurder bijeen komen om:

- de algemene ledenvergadering voor te bereiden (2 keer per jaar, zeer kort voor de ALV);
- strategische overleggen te voeren ("benen-op-tafel" overleggen, tenminste 1 keer per jaar);
- het functioneren van de raad te evalueren (1 keer per jaar).

De belangrijkste onderwerpen van het toezicht worden bepaald door de statuten en de transitie van OVEF in verband met het zelfleveringsmodel.

De raad van commissarissen moet in elk geval goedkeuring verlenen voor besluiten van de directie als het gaat om:

- het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren bouwen en verbouwen van registergoederen;
- het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van OVEF met een andere rechtspersoon of coöperatie;
- het nemen van een deelneming van een significante omvang in het kapitaal van een andere coöperatie;
- het uitoefenen van stemrecht op aandelen in BV's of NV's waar OVEF een belang heeft van méér dan 25%;
- het aanhangig maken van rechtsgedingen, behalve bij het in rechte incasseren van vorderingen, het nemen van conservatoire maatregelen en het optreden in kort gedingen en in belastinggeschillen;
- het overeenkomen van arbitrage;
- het aangaan van vaststellingsovereenkomsten en compromissen;
- het als borg of vergelijkbare wijze voor derden verbinden van OVEF;
- het aangaan van geldleningen, behalve het opnemen van geld binnen de grenzen van een door de raad goedgekeurde kredietovereenkomst, als ook het verstrekken van leningen met het oog op het nemen over verkrijgen van aandelen of certificaten boven het bedrag van de vrij uitkeerbare reserves;
- het vestigen van een beperkt recht op vermogensrechten en roerende zaken;
- het verlenen van volmacht aan een mededirecteur of derde;
- het aanstellen en ontslaan van personeel met een salaris boven een door de raad van commissarissen aangegeven grens;
- ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal van de werknemers;
- het toekennen of wijzigen van pensioen- en winstrechten;
- het beëindigen van de activiteiten van OVEF of een aanmerkelijk deel ervan;
- het aangaan, beëindigen of wijzigen van samenwerkings- en poolovereenkomsten;
- het verkrijgen, bezwaren of vervreemden van industriële intellectuele eigendomsrechten;
- het namens de coöperatie aangaan van overeenkomst waarbij een directeur een direct of indirect belang heeft dat in strijd is met de belangen van OVEF;
- het aanvragen van faillissement of surseance van betaling van OVEF.

Het bovenstaande vloeit voort uit artikel 12 lid 2 van de Statuten.

Vanwege de transitie van OVEF naar het zelflevermodel, beschouwt de raad daarnaast als belangrijke onderwerpen van toezicht:

- het ontwikkelplan van de OVEF-organisatie en de daarbij behorende governance (waaronder de samenstelling, het takenpakket en de competentievereisten van de directie);
- het hierbij behorende bedrijfsplan;
- het benodigde draagvlak bij de leden van OVEF voor deze transitie.

7 Contacten, zichtbaarheid en beschikbaarheid

De raad van commissarissen heeft contacten met in elk geval de leden van de coöperatieve vereniging en de medewerkers die bij OVEF werkzaam zijn. Daarnaast worden contacten onderhouden met eventuele overige stakeholders of met andere actoren in de energiebranche of hieraan gerelateerde gebieden, op aangeven van de directeur-bestuurder of op eigen initiatief.

De raad is zichtbaar aanwezig tijdens algemene ledenvergaderingen en de commissarissen vermelden hun functie als nevenfunctie op de websites van de organisatie waarvan zij afkomstig zijn en in het jaarverslag van OVEF.

De raad wil ook op de website van OVEF zichtbaar zijn. Hun contactgegevens moeten hierop bekend gemaakt worden, zodat de leden zichtbaar én benaderbaar zijn voor belanghebbenden.

De leden van de raad zijn beschikbaar tijdens de vooraf aangekondigde vergaderingen van de raad en de ALV [aanwezig zijn is een verantwoordelijkheid van elk lid van de raad]. Daarnaast wordt van de commissarissen verwacht dat zij in situaties waarin onverwijld contact en optreden noodzakelijk is, zij ook direct beschikbaar zijn. Uiteraard is dit met inachtneming van wat redelijkerwijs van de individuele leden van de raad verwacht mag worden.

8 Vaststelling en geldigheid van deze toezichtsvisie

Deze toezichtsvisie is vastgesteld door de raad van commissarissen op 16 juni 2023 en is voor onbepaalde tijd geldig. Jaarlijks wordt tijdens de evaluatie van de raad bepaald of aanpassing nodig is.